
OBSAH

SLOVO EDITORŮ	9
O vůli k novému	
PROLOG	15
Trochu víc pokory	
Rozprava první na téma	
OBRAZOTVORNOST A FANTAZIE	21
čili Naučme se snít	
Rozprava druhá na téma	
ANALOGIE A INSPIRACE	49
čili Jen Newton dovedl těžit ze své boule	
Rozprava třetí na téma	
NÁHODA A PŘIPRAVENOST	71
čili Náhoda přeje připraveným	
Rozprava čtvrtá na téma	
INTUICE A RACIONALITA	89
čili Létat mohou jen andělé	
Rozprava pátá na téma	
ORIGINALITA A KONVENCE	105
čili Je to nesmysl, nebo něco velkého	
Rozprava šestá na téma	
GENIALITA A GÉNIOVÉ	147
čili Cítím se být nad jiné schopen	
Rozprava sedmá na téma	
PROJEKTY TVOŘIVOSTI	163
čili Rajské zahrady zůstávají	
EPILOG	187
Dlaní svou a jasnozřivou myslí	
LITERATURA	195
VÝKLADOVÝ REJSTŘÍK NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH JMEN	207
VÝKLADOVÝ REJSTŘÍK NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POJMŮ	229
CREATIVITY IN SCIENCE, POLITICS AND ART	249

OBSAH

ROZVAŽOVÁNÍ O TVOŘIVOSTI (Mnoho dobrých autorů) ...	11
Téma první	
O PŮVODU TVOŘIVOSTI	15
AUSTRALOPITĚK (Jaroslav Malina)	16
EVOLÚCIA PRÍRODY JE TVORIVÝM KOGNITÍVNÝM PROCESOM (Ladislav Kováč)	27
O TVOŘIVÉM MYŠLENÍ (Jan Beneš)	32
TVOŘÍM, TVOŘÍŠ, TVOŘÍ (Milan Jelínek)	35
ZÁKLADEM TVOŘIVOSTI JE HRAVOST (Josef Karlík)	38
VŠUDYPŘÍTOMNOST TVOŘIVOSTI (Vladimír Preclík)	40
MAŠINFÍRA PAN SVÁROVSKÝ (Alois Hajda)	44
O SLUPCE A JÁDRU (Zdeněk Mahler)	47
ROZKOŠ DILETOVATI (Ilja Hurmík)	50
ŘEKOVÉ A ŘÍMANÉ - TVŮRCI EVROPSKÉHO VÝTVARNÉHO NÁZORU (Marie Pardyová)	52
VEJCE NEBO KOLUMBUS (Vlastimil Zábanský)	71
Téma druhé	
TVOŘIVOST VĚDECKÁ	73
ČLOVĚK A ZPRACOVÁNÍ INFORMACÍ (Jiří Zlatuška)	74
OBJEV PO ČESKU (Miroslav Holub)	86
JAK JE DŮLEŽITÉ NESPATŘIT VŮBEC NIC (Jiří Grygar)	92
JSOU CESTY TVOŘIVOSTI VYZPYTATELNÉ? (Ivan Rektor)	95
TVOŘIVOST V MENDELOVĚ VÝZKUMU A VÝUCE GENETIKY (Jaroslav Benedík - Vítězslav Orel)	97
O TVŮRČÍ OSOBNOSTI BIOLOGICKÉ (Jan Šmarda)	106
PRÁVO A PODPORA TVOŘIVOSTI (Petr Hajn)	110
TVOŘIVOST V HISTORIOGRAFII (Jiří Pernes)	113
SELHÁNÍ NERVŮ ČI FANTAZIE (Ivan M. Havel)	117
ZÁKON A PŘÍBĚH - MAJÍ SI CO ŘÍCI? (Jan Novotný)	119
Téma třetí	
TVOŘIVOST POLITICKÁ	129
KLEISTHENŮV PŘÍSPĚVEK TVOŘIVOSTI V POLITICE (Vladimír Čermák) ...	130
T. G. MASARYK - TVŮRCE VE FILOZOFII A POLITICE (Lubomír Nový)	143
ENGLIŠOVA TVŮRČÍ KONSTRUKCE NÁRODOHOSPODÁŘSKÉ VĚDY (František Vencovský)	152
O JEDNÁNÍ A LIDSKÉ SVOBODĚ (Jan Sokol)	157
Téma čtvrté	
TVOŘIVOST UMĚLECKÁ	163
ZÁKONITOSTI VÝVOJE SLOHŮ V KULTURNÍ SPOLEČENSKÉ EPOŠE (Alois Mikulka)	164
AŽ PO KONEČKY PRSTŮ (Jiří Marek)	169
CESTA KAMENNÝCH MEDITACÍ (Petr Oslzlý)	175
ÚTRŽKY... (Jan Šimek)	178
O KAMENECH, SOCHÁCH, TVOŘIVOSTI A ČASU (Alois Mikulka)	185

OŽIVUJI KÁMEN (Eva Vříšková)	189
CESTA (Zdena Höhmová)	192
VĚDECKÁ ILUSTRACE A MÍRA SVÓBODY (Alena Konečná)	195
DOROZUMÍVÁNÍ (Richard Kučerovský)	198
SÝPKA (Jan Velek)	201
CO A KDY JE TVOŘIVOST V HUDBĚ? (Miloš Štědroň)	205
PŘEKONÁVÁNÍ PRÁZDNOTY (Evžen Zámečník)	209
MŮJ PŘÍSTUP KE SKLADATELSKÉ PRÁCI (Hanuš Bartoň)	211
CO MÁ ZA NĚCO STÁT, NĚCO STOJÍ (Čeněk Pavlík)	216
ZE ŠKOLY DO NÁRODNÍHO DIVADLA (Jiřina Marková)	219
OBJEKTY / VÝZNAMY (Zdena Zábranská)	225
Téma páté	
TVOŘIVOST ‘UČITELSKÁ’	227
K OTÁZCE FILOZOFIE TVOŘIVOSTI A VÝCHOVY (Jan Šup)	228
POVAHA VZDĚLANOSTI - PODMÍNKA PŘEŽITÍ (Martin Černošský)	231
VÝCHOVA K TVOŘIVOSTI (Josef Maňák)	234
ÚVAHY O VÝCHOVĚ MLADÝCH VĚDCŮ (Miloš Novotný)	241
ČTVERO OHLÉDNUTÍ ZAČÍNÁJÍCÍHO PEDAGOGA (Josef Prokeš)	248
Téma šesté	
TVOŘIVOST ‘ETICKÁ’	261
PŘÍRODNÍ ZÁKONY A SKROMNOST (Eduard Schmidt)	262
PROMÉTHEUS PŘINÁŠÍ LIDSTVU OHĚŇ (Arne Novák)	265
PRO NEPAMĚTNÍKY A NEPAMĚTLIVCE (Otto Wichterle)	269
PARAZITOLÓGIA VEDY (Pavol Brunovský)	278
VEDA A MORÁLKA (Bohuslav Novotný)	281
OTČENÁŠ - PODNĚT K TVOŘIVOSTI (Emil F. Smidak)	284
Téma sedmé	
O DVOJTVÁRNOSTI TVOŘIVOSTI	297
UMĚNÍ ‘NETVOŘIT’ (Lubor Kysučan)	298
HLEDÁNÍ, TVORBA, INOVACE A CO DÁL (Jan Jelínek)	300
POSTMODERNA JAKO ‘NEKONEČNÝ PŘÍBĚH’ O OHROŽENÝCH SVĚTECH (Jiří Pavelka)	304
LESNÍK A LETADLO (Jaroslav Střítecký)	308
ČLOVĚK V ČASE (Jaromír Tomeček)	315
LITERATURA	321
VÝKLADOVÝ REJSTŘÍK NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH JMEN	327
VÝKLADOVÝ REJSTŘÍK NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POJMŮ ...	345

OBSAH

SLOVO EDITORŮ (Kdo dobře končí)	11
Téma první	
TVOŘIVOST JAKO EKOLOGIE DUŠE	15
OTÁZKA ČI ODPOVĚD? (Lubor Kysučan)	16
ŠTAFETA DONKICHOTSKÉ TVOŘIVOSTI (Josef Prokeš)	18
VĚCI (Petr Vobořil)	20
JEŠTĚ JEDEN DOPIS LUCILIOVI (SNAD SENECA PROMINE) (Rostislav Brzobohatý)	22
SATANSKÉ ŘÁDKY (Jaroslav Benedík)	24
JAZYK TVOŘIVÝ A POTVOŘIVÝ (Lubor Kysučan)	28
JAK JSEM OBJEVIL AMERIKU (Josef Maňák)	30
MOZEK A PSYCHIKA ANEB PSYCHÉ NA HRANICI DVOU SVĚTŮ (Lubomír Vašina)	32
VĚDA POTŘEBUJE OMYL (Jan Šmarda)	35
KULTURA JAKO ADAPTACE (Lenka Dohnalíková)	37
O PŘÍTAŽLIVOSTI ZEMSKÉ (Miloš Suk)	43
MALÁ EKOLOGIE (Jiří Gaisler)	46
BABYLÓNSKÁ VĚŽ A BÁBEL (Miriam Zimulová)	49
Téma druhé	
NÁPADY A INSPIRACE	53
KLÍČEM JE JEDINÁ CHVÍLE (Jan Šmarda)	54
NÁPAD ZČISTAJASNA? (Pavel Bravený)	57
NEŠLAPEJTE NA HUSENÍČEK (Jiřina Relichová)	59
PŘEDÁVÁNÍ ŠTAFETY (Jaroslav Jonas)	62
ŽIVÁ ZKAMENĚLINA (Rudolf Rozkošný)	64
O FYZIKÁLNÍ ELEKTROREFLEXI A BADATELSKÉ SEBEREFLEXI (František Lukeš)	67
JAK JEDNA ŘEŠENÍ S DRUHÝMI DO SOUVISLOSTI PŘIŠLA (Jan Horský) ..	70
BENIGNITA IRITOVANÝCH MEZOTELIÍ (Boris Habanec)	73
ALKOHOL V BIOCHEMII (Ladislav Skurský)	75
OD POZNÁVÁNÍ ENZYMŮ K LABORATOŘI BIOSENZORŮ (Lumír Macholán)	80
GENY, ELEKTRODY A NEÚCTA K LITERÁRNÍM ÚDAJŮM (Emil Paleček) ..	83
JAK SE TVOŘILA, TVOŘÍ (A SNAD BUDOU TVOŘIT) ČESKÁ SLOVA (Dušan Šlosar)	86
ZUBY DRŽÍ SVAH (Josef Unger)	88
PRAMEN A TVOŘIVOST (Josef Válka)	90
OPERNÍ LIBRETO JAKO PRAMEN (Rudolf Pečman)	93
CO JSEM SI ŠEPTAL S MAKULATUROU (Milan Kopecký)	95
BOHDAN LACINA (MONOGRAFIE) (Jaroslav Sedlář)	99
Téma třetí	
VZPOMÍNKY A OSOBNOSTI	103
NA MASARYKOVĚ UNIVERZITĚ PŘED ŠEDESÁTI LETY (Marie Novotná) ..	104
POČÁTKY FYZIKY PLAZMATU ANEB PROMÉTHEUS Z PŘÍRODOVĚDECKÉ FAKULTY (Jan Janča)	108

PRŮKOPNÍK OPTIKY TENKÝCH VRSTEV V ČESKOSLOVENSKU (František Lukeš)	111
CHVÁLA PAMĚTI A PŘEDSTAVIVOSTI (Karel Marek)	113
MŮJ NEJVĚTŠÍ HOROR (Milan Bouchal)	118
CHOLESTEROL A RAKOVINA: NĚCO Z PREHISTORIE (Ladislav Skurský) ..	120
VZPOMÍNKA NA PROFESORA VLADIMÍRA ÚLEHLU (Jiří Úlehla)	125
PODNĚTY (VZPOMÍNKA NA MĚ UČITELE) (Jan Špaček)	131
Téma čtvrté	
VÝUKA Z OBOU STRAN	135
NAŠE ŠKOLA A OSOBNOST (Jiří Zlatuška)	136
ZNEVÁŽENÝ OBOR, UPADLÉ VNÍMÁNÍ (Ladislav Mach)	140
DOCENDO DISCIMUS (Jan Novotný)	144
STUDIA NA LUKÁCH (Jiří Gaisler)	151
POTŘEBA HLOUPÝCH OTÁZEK (Lukáš Židek)	153
POJĎME DO LATIA (ANEB O JEDNOM SNU) (Hana Bočková)	157
NEKONVENČNÍ FILOLOGIE (Vít Bubeník)	160
SUMA ZNALOSTÍ PATRNĚ NESTAČÍ (Tomáš Pexa)	163
STUDENTI A INFORMACE (David Häring - Michal Matula - Pavel Tomančák) .	166
EINSTEIN A BALÓNEK (Jan Novotný)	169
OD TAXONOMIE K MAGICKÝM STÍNŮM (Rudolf Rozkošný)	172
UMÍTE MATEMATICKY MYSLET? (Eduard Fuchs)	174
UNIVERZITA A MĚSTO (Luděk Matyska)	180
Téma páté	
NA POMEZÍ VĚDY A FIKCE	189
SEXTEST - VERŠOVANÝ PŘÍSPĚVEK K SEXUOLOGICKÉ MNEMOTECHNICE (Milan Bouchal)	190
ANALOGIE VZNIKU ČERNÉ DÍRY A DESTRUKCE TVŮRČÍHO SUBJEKTU (Jan Vodňanský)	201
NOVÉ POZNATKY Z VÝZKUMUKONIAŠOVA SYNDROMU (Věra Capponi - Tomáš Novák)	205
DIALOGY O RŮŽI (Jiří Pavelka)	211
JAZYK A ALGORITMICKÁ OSOBNOST NA BÁZI OPERAČNÍ LOGIKY (Václav Polák)	220
Téma šesté	
VĚDA A PŘÍBĚH	239
ZAJDA (ETOLOGICKO-EKOLOGICKÁ STUDIE) (Milan Bouchal)	240
AŠOT (Jaroslav Malina)	245
POKUS (Jan Beneš)	254
ADEPT A JEHO BLOUDĚNÍ (Vladimír Sládek)	259
Téma sedmé	
POEZIE NA ZÁVĚR	267
LOMENÉ VÝRAZY (Věra Kramářová)	268
ZASTAVENÍ V BRNĚ / IMPERATIVY (Zdena Záborská)	273
LITERATURA	275
VÝKLADOVÝ REJSTRÍK NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH JMEN	281
VÝKLADOVÝ REJSTRÍK NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POJMŮ	291